

Quickscan Natuur
De Ruijterkade 5, Amsterdam

COLOFON

Quickscan natuur De Ruijterkade 5, Amsterdam

OPDRACHTNEMER	<i>idverde</i> Advies Houttuinlaan 4 3447 GM Woerden T + 31 (0)73 205 11 00 E advies@idverde.nl
Opdrachtgever	Gemeente Amsterdam t.a.v. Dhr. Schravendijk Postbus 12693 1100 AR Amsterdam
Projectnummer	726230037
KENMERK	AI 2019-0671 P1-108
Status	Definitief
VERSIE	2.0
DATUM	25-04-2023

Copyright 2023 *idverde*. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van *idverde*. *idverde* is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan bij gebruik van gegevens uit dit rapport.

idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van *idverde* Advies bv. De opdrachtgever vrijwaart *idverde* Advies bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. *idverde* Advies bv is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. *idverde* Advies bv is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
SAMENVATTING	4
1 INLEIDING	5
1.1 Aanleiding	5
2 BELEIDSUITGANGSPUNTEN	6
3 BESCHRIJVING PLANGEBIED EN VOorgenomen INGREEP	7
3.1 Beschrijving plangebied	7
3.2 Voorgenomen ontwikkeling	7
4 WERKWIJZE	8
5 TOETSING GEBIEDSBESCHERMING	9
5.1 Wet Natuurbescherming gebiedsbescherming (gb)	9
5.2.1. Natura 2000	9
5.2.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN)	9
5.2 Hoofdgroenstructuur en Ecologische structuur gemeente Amsterdam	10
5.3 Conclusie gebiedsbescherming	10
6 RESULTATEN SOORTBESCHERMING	11
6.1 Werkwijze	11
6.2 (Potentiële) natuurwaarden per soortgroep	11
6.2.1. Vaatplanten	11
6.2.2. Grondgebonden zoogdieren	12
6.2.3. Vleermuizen	12
6.2.4. Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen	13
6.2.5. Overige broedvogels	13
6.2.6. Vissen	14
6.2.7. Amfibieën en reptielen	14
6.1.1 Ongewervelde diersoorten	14
6.1.2 Invasieve exoten	14
6.2 (Potentiële) natuurrisico's	14
7 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	15
7.1 Soortenbescherming	15
7.1.1 Vleermuizen	15
7.1.2 Vogels	15
7.2 Algemene zorgplicht	15
8 CONCLUSIE	16
8.1 Gebiedsbescherming	16
8.2 Soortenbescherming	16
8.2.1 Wettelijke verplichtingen	17
9 LITERATUURLIJST	18
BIJLAGE I: IMPRESSIE PLANGEBIED	19

Samenvatting

Soortenbescherming

In onderstaande tabel zijn de soortgroepen weergegeven waarvoor op basis van de Quickscan natuur is bepaald dat ze mogelijk binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen. Beknopt zijn de conclusie en eventueel benodigde vervolgstappen beschreven. Beschermde soorten die niet in onderstaande tabel zijn opgenomen zijn op basis van de quickscan uitgesloten binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden.

Soortgroep	Ingreep verstorend	Vervolgonderzoek noodzakelijk	Ontheffing nodig	Voorzorgsmaatregelen en mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	• Werkzaamheden bij voorkeur uitvoeren buiten de actieve periode (april – oktober). • Indien tijdens de actieve periode wordt gewerkt dienen de effecten op potentiële verblijfplaatsen naast het pand nader te worden onderzocht. • Mogelijke verblijfplaatsen in aangrenzend pand moeten bereikbaar blijven
Vogels	Mogelijk	Nee	Nee	• Werkzaamheden in principe uitvoeren buiten het broedseizoen. • Binnen het broedseizoen: Het broedvrij houden van het werkgebied en/of uitvoeren van nestcontrole (dak) voorafgaand aan de voorgenomen werkzaamheden (zie § 8.2)
Algemeen vrijgestelde soorten (Egel, bruine kikker etc.)	Mogelijk	Nee	Nee	Voldoen aan de zorgplicht: • Bij start van werkzaamheden voorzichtig en in één richting werken • Bij het aantreffen van een exemplaar deze de gelegenheid te geven om te vluchten.

Gebiedsbescherming

Door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied treden geen negatieve effecten op met betrekking tot de gebiedsbescherming in het kader van het provinciaal en regionaal natuurbeleid van Gemeente Amsterdam.

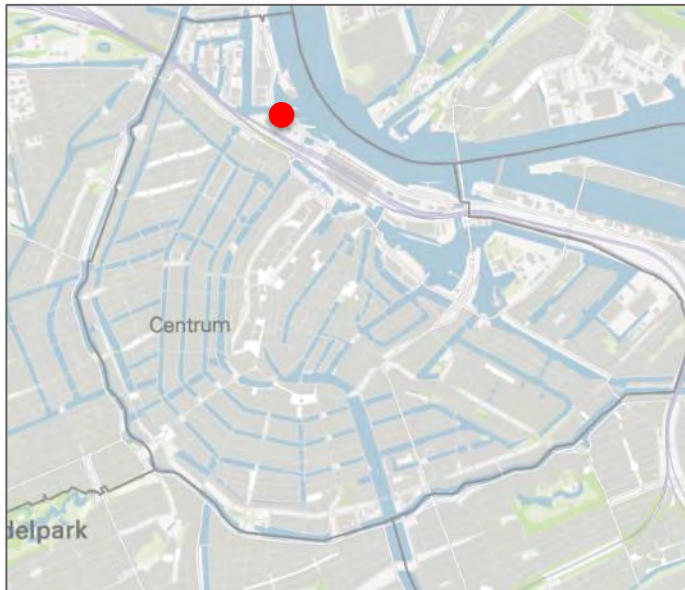
Wel is er mogelijk sprake van een overtreding van de Wet Natuurbescherming door de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof tijdens de bouw- en/of gebruiksfase. De effecten als gevolg van de stikstofuitstoot dienen inzichtelijk gemaakt te worden door middel van een Aeries berekening. Als uit de berekening blijkt dat de stikstofdepositie door projecten en activiteiten niet toeneemt binnen het betreffende (Natura 2000) gebied, dan zijn er geen verdere vervolgstappen nodig. Indien wel extra stikstofdepositie optreedt, dan dient een aanvullende toetsing uitgevoerd te worden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Amsterdam is voornemens het kantoorpand en omliggende infrastructuur aan De Ruijterkade 5 herin te richten (afbeelding 1.1 en 1.2).

In het kader van de Wet natuurbescherming moet rekening worden gehouden met beschermde flora, fauna en natuurgebieden. Een quickscan natuur is nodig om te onderzoeken welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in en rondom het plangebied en of de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk negatieve effecten hebben op de aanwezige soorten en natuurgebieden. idverde Advies is gevraagd deze quickscan natuur uit te voeren.

Afbeelding 1.1. Ligging van het plangebied (bron: maps.amsterdam.nl).

Afbeelding 1.2. Impressie pand De Ruijterkade 5 te Amsterdam (bron: Google Earth).

Uitgangspunt voor de quickscan Natuur is het 'Format quickscan natuur', als onderdeel van de formats natuurproducten planvorming en engineering van de gemeente Amsterdam (versie 24 februari 2020). De gemeente Amsterdam heeft ook een eigen groenbeleid, vastgelegd in de Hoofdgroenstructuur en Ecologische structuur (maps.amsterdam.nl/ecopassages), waarmee rekening dient te worden gehouden bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen. Ook wil de gemeente Amsterdam inzichtelijk hebben welke risicosoorten (invasieve exoten en overlastgevendende dieren) aanwezig zijn binnen het projectgebied en welke maatregelen dienen te worden genomen om verdere verspreiding of overlast van deze soorten te voorkomen. Daarnaast heeft de gemeente Amsterdam verschillende groene ambities (o.a. vergroten biodiversiteit en klimaatadaptatie). De mogelijke kansen hiervoor dienen ook benoemd te worden in de quickscan natuur.

2 Beleidsuitgangspunten

De ingreep dient getoetst te worden aan landelijke en provinciale regelgeving:

- Wet Natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming en gebiedsbescherming (Natura 2000);
- Natuur Netwerk Nederland (NNN, voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS));
- Meest actuele Rode Lijsten;
- Meest actuele Unielijst Invasieve exoten;
- Stadswerk gedragscode soortbescherming voor gemeenten, 2021.

De ingreep dient getoetst te worden aan gemeentelijk beleid:

- Structuurvisie 2040/ Hoofdgroenstructuur (2011);
- Ecologische Visie/ Ecologische Structuur en knelpunten (2012);
- Risicosoorten;
- Amsterdamse gedragscode flora & fauna, 2022.

De informatie betreffende de ligging van beschermde gebieden in Amsterdam is afkomstig van de website maps.amsterdam.nl/ecopassages. Soortinformatie is geraadpleegd via de themakaarten op maps.amsterdam.nl, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) én eventueel relevante literatuur. Relevante waarnemingen tijdens veldwerk van beschermde soorten én risicosoorten worden binnen een maand na definitieve oplevering gearhiveerd in het Amsterdamse account van de NDFF. De beschermde gebieden betreffen: Natura 2000, Natuurnetwerk NL (NNN, de voormalige ecologische hoofdstructuur), Ecologische structuur en Hoofdgroenstructuur.

3 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

3.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied De Ruijterkade 5 bestaat uit een groot kantorencomplex gelegen langs Het IJ in het noordwesten van het centrum van Amsterdam. Momenteel is de Kamer van Koophandel gevestigd in het pand.

Het areaal bevat enkel bebouwing en omliggende verhardingen, groenstructuren binnen het plangebied zijn afwezig.

Figuur 3.1 en 3.2. Impressie van het plangebied.

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

De gemeente Amsterdam is voornemens het areaal opnieuw te ontwikkelen. Omdat ten tijde van dit onderzoek de exacte ontwikkeling nog niet bekend is wordt in deze quickscan natuur uitgegaan van een worst-case scenario waarbij het gehele pand wordt gesloopt en hier nieuwbouw voor terugkomt. Ook de directe omgeving van het pand zal hierbij opnieuw worden ingericht.

De uitvoeringsplanning van de werkzaamheden is op het moment van schrijven onbekend.

4 Werkwijze

Onderzoeksmethode

Het onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming en natuurbeleid is in de vorm van een quickscan uitgevoerd conform eerdergenoemde beleidsuitgangspunten.

De quickscan bestaat uit een bronnenonderzoek in combinatie met een eenmalig veldbezoek. Aangrenzende gebouwen en het maaiveld zijn beoordeeld op de aanwezigheid van (potentieel) (beschermd) natuurwaarden, Rode Lijstsoorten en risicosoorten. In de beoordeling gebiedsbescherming is tevens de mate van externe werking op stikstofdepositie-gevoelige natuurtypen meegenomen. De waarnemingen en analyse in de quickscan worden ondersteund door foto's uit het veld die een duidelijke weergave van de situatie geven in relatie tot de natuurwaarde. In het format quickscan natuur is opgenomen welke informatie vermeld en onderzocht dient te worden. Aanvullend hierop is ook getoetst op invasieve exoten, zoals opgenomen in de Europese Unielijst Invasieve exoten, en op Aziatische duizendknopen.

Bronnenstudie

Voor het bronnen- en literatuuronderzoek worden voorafgaand aan het veldbezoek gegevens opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). In de NDFF is rondom het plangebied een polygoon ingetekend. De polygoon is ruimer ingetekend dan het plangebied, namelijk in een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Binnen dit polygoon zijn alle verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd van de afgelopen vijf jaar. Door de polygoon ruimer in te tekenen wordt de dataset vergroot. Hierdoor worden ook soorten die mogelijk in het plangebied voorkomen, maar hierin niet zijn waargenomen, meegenomen in het onderzoek. Eveneens zijn binnen de polygoon de waarnemingen van Rode lijst-soorten en invasieve exoten opgevraagd.

Op basis van deze beschikbare gegevens wordt een eerste inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied. Verder is in de map viewer van gemeente Amsterdam (maps.amsterdam.nl/) aanvullend gekeken naar het voorkomen van broedvogels met beschermde nesten (maps.amsterdam.nl/vogels), het voorkomen van muurplanten (<https://maps.amsterdam.nl/muurplanten>) en vleermuizen (maps.amsterdam.nl/vleermuizen) ter hoogte van het plangebied.

Tenslotte is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden en het planologisch beschermde Natuur Netwerk Nederland (NNN). Ook is gekeken of Hoofdgroenstructuur en Ecologische structuur van de gemeente Amsterdam binnen het plangebied ligt.

Biotooptoets

De biotooptoets bestaat uit het uitvoeren van een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Op het moment dat het veldbezoek wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en migratierouten aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de situatie in het veld.

Effectenbeoordeling

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben op beschermde soorten. Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen of uit te sluiten zijn, is aangegeven of vervolgonderzoek, mitigerende maatregelen en/of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is.

5 Toetsing gebiedsbescherming

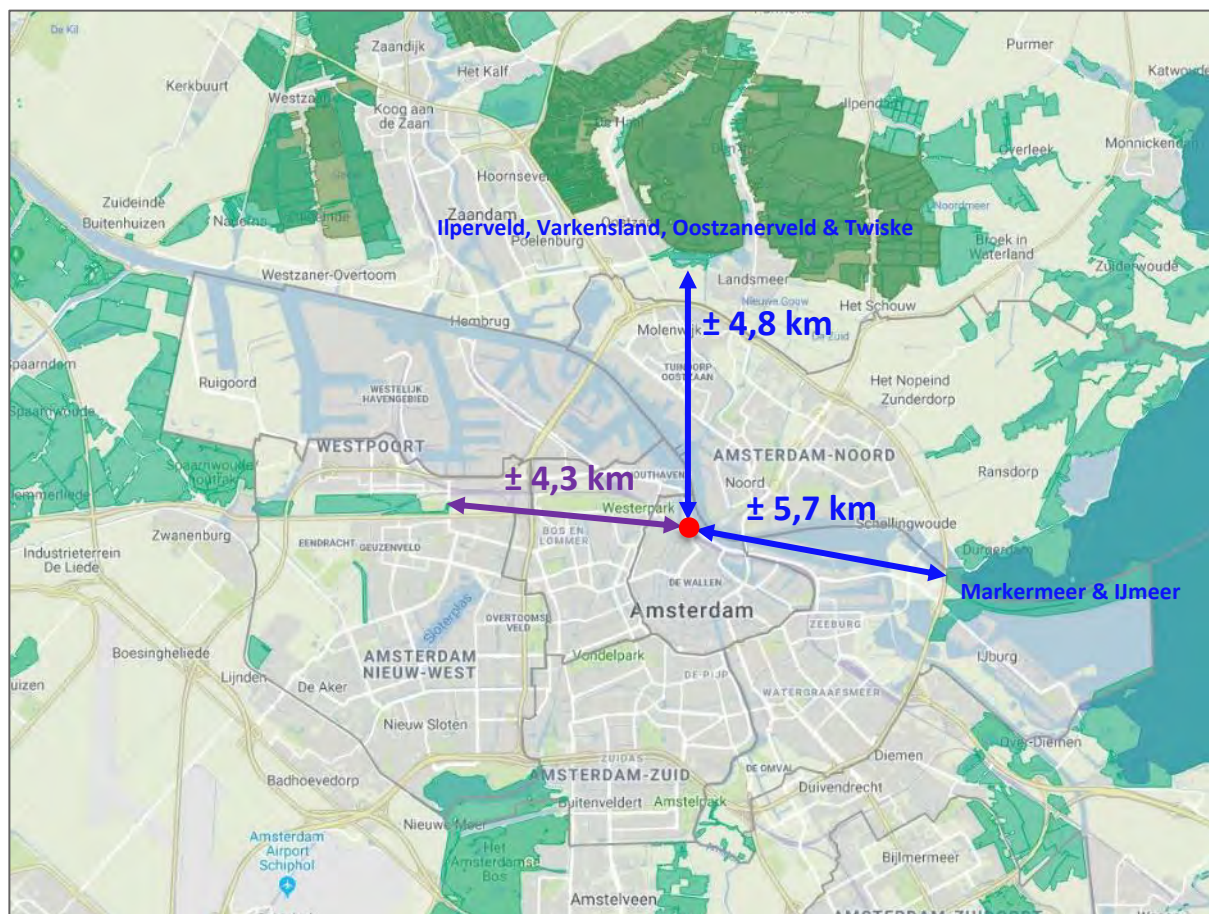
5.1 Wet Natuurbescherming gebiedsbescherming (gb)

5.2.1. Natura 2000

De Natura 2000-gebieden die op de kortste afstand van het plangebied liggen zijn het IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (op $\pm 4,8$ km) en het Markermeer & IJmeer (op $\pm 5,7$ km) (afbeelding 5.1). De werkzaamheden ter plaatse betreffen de sloop en nieuwbouw van de locatie De Ruijterkade 5 in het centrum van Amsterdam. Door de grote afstand en de tijdelijke aard van de voorgenomen werkzaamheden zijn de meeste type effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden uitgesloten. Desondanks kan stikstofdepositie op grote afstand optreden, veroorzaakt door de sloop- en bouwwerkzaamheden. Een negatief effect door uitstoot van stikstof is niet uit te sluiten.

Op 2 november 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat de bouwvrijstelling stikstof niet voldoet aan het Europese natuurbeschermingsrecht. Men kan daardoor niet anders dan constateren dat de bouwvrijstelling niet gebruikt mag worden bij bouwprojecten (Uitspraak 202107079/1/R4). Per project is onderzoek benodigd naar de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof, zowel in de bouwfase als de nieuwe gebruiksfase. De sinds 1 juli 2021 actieve bouwvrijstelling binnen de Wet natuurbescherming is sinds de uitspraak komen te vervallen.

De effecten als gevolg van de stikstofuitstoot dienen inzichtelijk gemaakt te worden door middel van een Aeries berekening. Als uit de berekening blijkt dat de stikstofdepositie door projecten en activiteiten niet toeneemt binnen het betreffende (Natura 2000) gebied, dan zijn er geen verdere vervolgstappen nodig. Indien wel extra stikstofdepositie optreedt, dan dient een aanvullende toetsing uitgevoerd te worden.

Afbeelding 5.1. Ligging van het plangebied (rood) t.o.v. de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (groen en blauw). De paarse pijl geeft het dichtstbijzijnde NNN-gebied aan (bron: www.maps.amsterdam.nl).

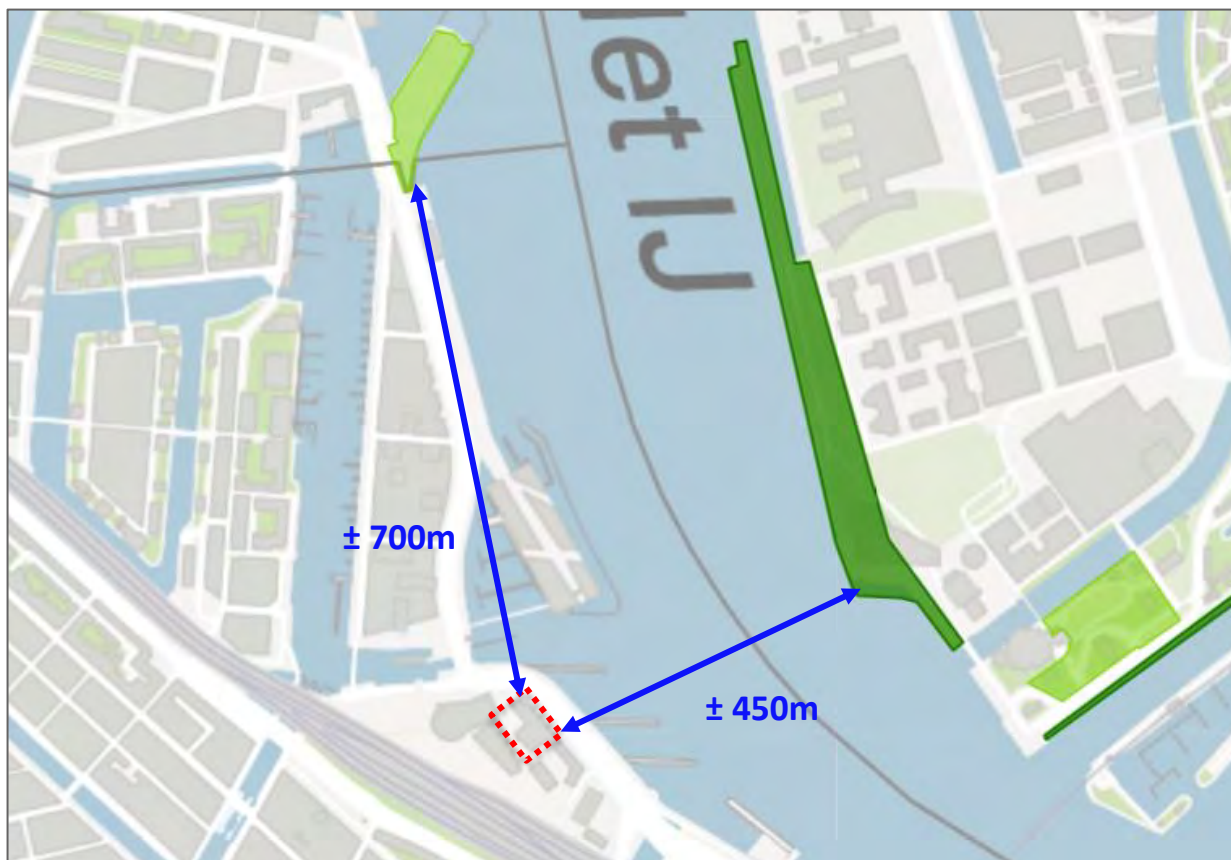
5.2.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied overlapt niet met het Natuurnetwerk Nederland (afbeelding 5.1; groen gearceerde gebieden). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ruim 4 km afstand (De Bretten). Significante negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden zijn daardoor uitgesloten. Conflicten met provinciaal natuurbeleid zijn daardoor niet aan de orde.

5.2 Hoofdgroenstructuur en Ecologische structuur gemeente Amsterdam

De groene verbindingen (de ecologische structuur) zijn bedoeld om de groene gebieden met elkaar te verbinden en daarmee het leefgebied voor dier- en plantensoorten te vergroten. Een goede ecologische structuur is essentieel voor de biodiversiteit. De Amsterdamse ecologische structuur betreft een netwerk van zowel grote als kleine 'groene' en 'blauwe' gebieden en maakt het verbindende groene netwerk binnen de stad en de verbinding met het omringende landschap zichtbaar (Ecologische visie gemeente Amsterdam, d.d. 20 april 2012). De Hoofdgroenstructuur betreft alle groengebieden in de gemeente Amsterdam, inclusief parken en sportcomplexen. Ook voor deze gebieden geldt een nee, tenzij beleid.

Het plangebied valt niet binnen de Ecologische structuur en de Hoofdgroenstructuur van de gemeente Amsterdam (afbeelding 5.3). De voorgenomen ontwikkelingen binnen het plangebied zijn niet in conflict met bovengenoemde gemeentelijke groenstructuren.

Afbeelding 5.3. De ligging van de Hoofdgroenstructuur (licht groen) en Ecologische structuur (donkergroen) van de gemeente Amsterdam t.o.v. het plangebied (rood) (bron: www.maps.amsterdam.nl).

5.3 Conclusie gebiedsbescherming

Bij de voorgenomen ontwikkeling vinden geen dermate ingrijpende veranderingen plaats aan het plangebied en de ecologische structuur van gemeente Amsterdam. Er treden daarom geen negatieve effecten op met betrekking tot de gebiedsbescherming in het kader van het provinciaal en regionaal natuurbeleid.

Wel is er mogelijk sprake van een overtreding van de Wet Natuurbescherming door de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof tijdens de bouw- en/of gebruiksfase. De effecten als gevolg van de stikstofuitstoot dienen inzichtelijk gemaakt te worden door middel van een Aerius berekening. Als uit de berekening blijkt dat de stikstofdepositie door projecten en activiteiten niet toeneemt binnen het betreffende (Natura 2000) gebied, dan zijn er geen verdere vervolgstappen nodig. Indien wel extra stikstofdepositie optreedt, dan dient een aanvullende toetsing uitgevoerd te worden.

6 Resultaten soortbescherming

6.1 Werkwijze

Het veldbezoek is op 17 maart 2023 uitgevoerd door een ecooloog van idverde Advies. De weersomstandigheden waren op dat moment 11 °C, droog, licht bewolkt, 3 Bft ZO. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn in het veld getoetst en waar nodig aangevuld.

6.2 (Potentiële) natuurwaarden per soortgroep

6.2.1. Vaatplanten

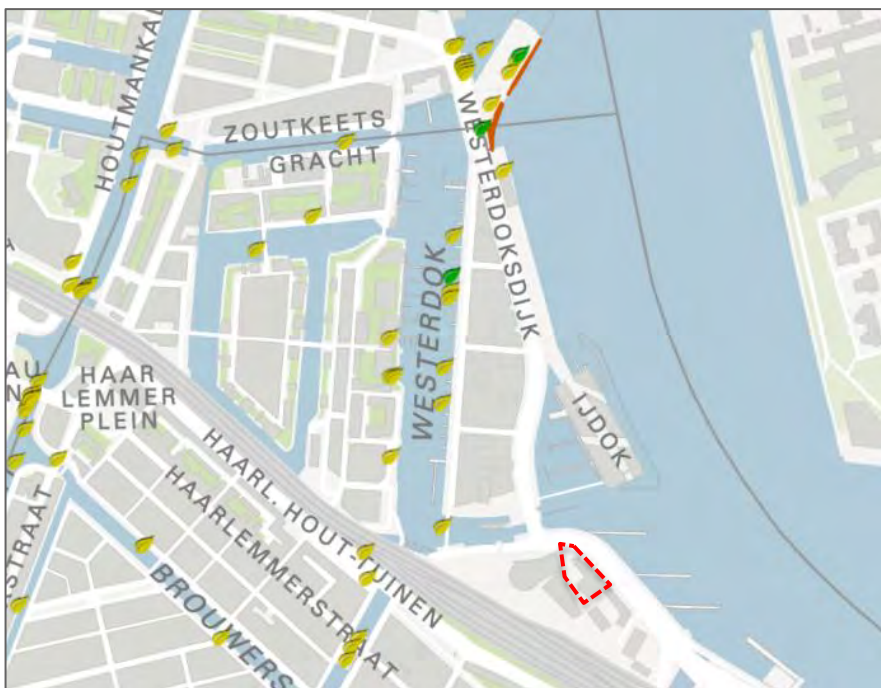
Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn meldingen bekend van nationaal beschermde vaatplanten (Wnb 3.10) binnen een straal van 1 km rondom het plangebied. Het betreft hier recente meldingen van tientallen stuks schubvaren en zandwolfsmelk ter hoogte van het Stenen Hoofd, een enkele melding van dregs ter hoogte van het Westerpark en enkele meldingen van muurbloem nabij de Houtmankade, alle meldingen van beschermde soorten komen van tenminste 200 meter van het plangebied.

In de kaartviewer van de gemeente Amsterdam zijn geen meldingen bekend van beschermde muurplanten in de nabijheid van het plangebied.

Daarnaast zijn een aantal rode-lijst soorten gemeld binnen een straal van 1 km rondom het plangebied, namelijk:

• Amandelwolfsmelk	• Gegroefde veldsla	• Kranssalie	• Stengelomvattend
• Beemdkroon	• Gipskruid	• Ruige rupsklaver	havikskruid
• Bolderik	• Heemst	• Selderij	• Valse kamille
• Franse silene	• Korenbloem	• Steenanjer	• Zacht vetkruid

Figuur 6.1: Locaties van (te behouden) bijzondere (muur)flora nabij het plangebied (rood).
(bron: maps.amsterdam.nl/muurflora)

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen wettelijk beschermde vaatplanten aangetroffen. Het plangebied bestaat enkel uit een groot kantoorpand en omliggende verhardingen. Plaatselijk is er in de bestrating wel ruimte voor ruderaal soorten als straatgras en verschillende mossen.

Geschiedt biotoop voor beschermde flora, zoals bij het Stenen Hoofd, is binnen het plangebied uitgesloten.

Nabije kades kunnen wel fungeren als groeiplaats voor beschermde vaatplanten als tongvaren, steenbreekvaren, zwartsteel schubvaren en blaasvaren. Deze vallen echter buiten het plangebied.

Aanwezigheid van beschermde muurflora in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten, meldingen uit de literatuur zijn enkel van buiten het plangebied bekend en wettelijk beschermde muurflora zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek.

6.2.2. Grondgebonden zoogdieren

Bronnenstudie

In de NDFF zijn binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied enkele meldingen bekend grondgebonden zoogdieren. Het gaat hierbij om niet beschermde soorten als huismuis en bruine rat. Geen van de waarnemingen uit de NDFF zijn binnen of direct rondom het plangebied gedaan.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen, zowel in als grenzend aan het plangebied, gedaan van grondgebonden zoogdieren. Binnen het plangebied zijn ook geen functies aanwezig die van waarde kunnen zijn voor grondgebonden zoogdieren, zoals geschikt foerageer- of schuilgebied of mogelijkheden daarvoor. Het kantoorpand is goed afgewerkt en bevat geen holten en gaten geschikt voor grondgebonden zoogdieren. Het voorkomen van (functies van) beschermde grondgebonden zoogdieren is uitgesloten.

6.2.3. Vleermuizen

Bronnenstudie

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid gemaakt worden in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Op basis van bronnenonderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen voorkomen. Dit betreft binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied meerdere meldingen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Rondom het plangebied zijn via maps.amsterdam.nl/vleermuizen geen meldingen gedaan van vleermuizen.

Figuur 6.2. Impressie afwerking gevel kantoorpand.

Figuur 6.3: Stootvoegen (rood) in nabije bebouwing (buiten plangebied)

Veldbezoek

Vleermuizen verblijven in bomen of gebouwen. Het plangebied bestaat enkel uit gebouwen, bomen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

Het kantoorpand binnen het plangebied is bezocht op mogelijk aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Alle gevels en de dakconstructie zijn bekeken, zowel vanaf het maaiveld als vanaf het dak (figuur 6.2).

De bebouwing is goed afgewerkt en geïsoleerd. In de muren van de bebouwing ontbreken geschikte tussenruimtes om er te verblijven. Kozijnen ontbreken met toegankelijke ruimtes voor vleermuizen.

Binnen het plangebied zijn geen mogelijke verblijfplaatsen (alle typen) van vleermuizen aanwezig. In de aangrenzende bebouwing op het dak zijn wel enkele stootvoegen aanwezig met mogelijke toegangen tot spouwmuur (figuur 6.3). Mogelijk dat deze beïnvloed worden indien het plangebied gesloopt wordt en nieuwbouw is voorzien, direct aansluitend aan dit pand.

Essentiële vliegroutes en foerageergebied

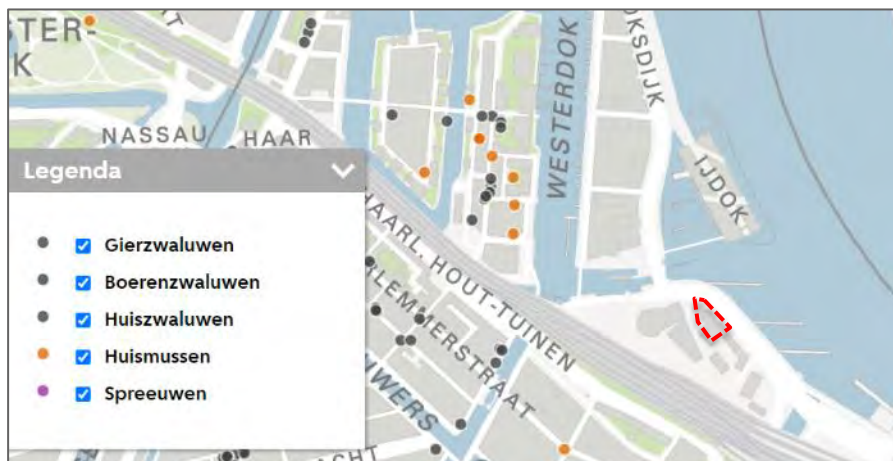
Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen en groenstructuren als vliegroutes en foerageergebied. Het plangebied en de directe omgeving bevatten geen lijnelementen en groenstructuren geschikt voor vleermuizen. Het is redelijkerwijs uitgesloten dat deze zich binnen het plangebied bevinden.

6.2.4. Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Bronnenstudie

In de NDFF zijn binnen 1 km van het plangebied verschillende soorten waargenomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (cat. 1 t/m 4 Wet natuurbescherming). Het gaat om buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, slechtvalk en sperwer. In de map-viewer van Amsterdam zijn geen vastgestelde broedlocatie van huismus en gierzwaluw vastgesteld in de directe omgeving van het plangebied (figuur 6.3).

Daarnaast zijn meldingen van vastgestelde territoria bekend uit de omgeving van het plangebied van categorie 5-soorten als de blauwe reiger, boomkruiper, ekster, pimpelmees, koolmees, spreeuw en zwarte kraai. De nesten van categorie 5-soorten zijn enkel jaarrond beschermd, wanneer sprake is van zwaarwegende ecologische redenen.

Figuur 6.3. Overzicht van meldingen van gierzwaluw en huismus nesten in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: maps.amsterdam.nl/vogels).

Veldbezoek

In de gevels van het kantoorpand zijn vanaf maaiveld als vanaf het dak geen sporen of indicaties van broedplaatsen voor gierzwaluwen of huismussen waargenomen. De bebouwing binnen het plangebied is ongeschikt als broedlocatie voor huismus en gierzwaluw omdat deze goed (modern) is afgewerkt en geen holten en gaten bevat. Ook pannendaken zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

Nestkasten voor dakbroeders als slechtvalk ontbreken op het dak van het kantoorpand waardoor deze soort als broedvogel kan worden uitgesloten binnen het plangebied.

Het foerageergebied (kleine bosschages en zandige stukken) van de huismus is eveneens jaarrond beschermd, indien dit van wezenlijk belang is voor de instandhouding van de nestplaatsen die zich in de omgeving bevinden. Deze elementen zijn binnen en direct rondom het plangebied niet aanwezig wegens het ontbreken van groenstructuren.

Voor categorie 5-soorten als ekster en zwarte kraai zouden bomen in de omgeving van het plangebied mogelijk geschikt zijn als nestboom. Bomen zijn binnen het plangebied afwezig, het voorkomen van nestlocaties van categorie 5-soorten kunnen worden uitgesloten binnen het plangebied.

6.2.5. Overige broedvogels

Bronnenstudie

In de gegevens uit de NDFF zijn vele meldingen van algemene vogels bekend die afkomstig zijn uit de omgeving van het plangebied. Meldingen in de omgeving hebben betrekking op soorten als aalscholver, fuut, halsbandparkiet, kokmeeuw, merel, tijtjaf, houtduif en zilvermeeuw.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van overige broedvogels aangetroffen. Wegens het compleet verharde plangebied ontbreken geschikte nestlocaties voor algemene broedvogels binnen en rondom het kantoorpand. Wel is het platte dak van het complex geschikt voor dakbroeders zoals scholekster en zilvermeeuw (figuur 6.4). Deze soorten kunnen tot broeden komen op daken binnen en rondom het plangebied in het broedseizoen. Aanwezigheid van (dakbroedende) broedvogels binnen het plangebied tijdens het broedseizoen kan niet worden uitgesloten.

Figuur 6.4. Het grinddak is geschikt voor dakbroeders als scholekster tijdens het broedseizoen.

6.2.6. Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het voorkomen van vissen in het plangebied uitgesloten. Het voorkomen van vissen in de nabije watergangen (Het IJ) is evident, maar deze behoren niet tot het plangebied en effecten op of in de watergang zijn niet te verwachten. Het voorkomen van soorten uit deze soortgroep is derhalve niet verder onderzocht.

6.2.7. Amfibieën en reptielen

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn binnen een straal van ca. 1 km rondom of binnen het plangebied alleen een aantal bruine kikkers gemeld. In de NDFF wordt verder geen melding gedaan van het voorkomen van andere amfibieën en reptielen in de omgeving van het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is gelet op het voorkomen van geschikte biotopen voor amfibieën en reptielen. Het voorkomen van beschermde amfibieën en reptielen binnen het plangebied is uitgesloten, aangezien geschikt biotoop (waterlichamen met veel waterplanten, ondiepe watergangen, geschikt landbiotoop) niet aanwezig is binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

6.1.1 Ongewervelde diersoorten

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend van de beschermde ongewervelde soorten. Wel is bekend dat in de iepen van Amsterdam de iepenpage voorkomt.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Geschikt biotoop welke het voorkomen van beschermde soorten mogelijk maakt ontbreekt ter hoogte van het plangebied. Het voorkomen van beschermde ongewervelden is redelijkerwijs uitgesloten.

6.1.2 Invasieve exoten

Bronnenstudie

In de NDFF-database en de kaartviewer van Amsterdam (maps.amsterdam.nl/duizendknoop) zijn geen waarnemingen van Aziatische duizendknoop in de directe omgeving van het plangebied bekend.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten waargenomen.

6.2 (Potentiële) natuurrisico's

Risicosoorten – Aziatische duizendknopen

Uit het bronnenonderzoek is een waarneming bekend van Aziatische duizendknoop in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen Aziatische duizendknopen aangetroffen. In het kader van verspreiding van invasieve exoten is vooral de Japanse duizendknoop, en Aziatische duizendknopen in het algemeen, relevant omdat deze soorten eenvoudig verspreiden uit stukken wortel.

Aziatische duizendknopen (ADK) komen voor in Amsterdam. Voor de werkzaamheden wordt grond verzet, wat met betrekking tot ADK altijd een risico vormt. De voornaamste oorzaak van de verspreiding van de ADK is dat grond vervuild is met de wortel van duizendknoop die vervolgens zeer gemakkelijk weer ontspruit op de nieuwe locatie. Omdat ADK voorkomt in de omgeving, bestaat altijd het risico dat de soort toch ook binnen het plangebied voorkomt. Het is van belang dat het uitvoerend personeel bekend is met de duizendknoopsoorten, in dit geval vooral de wortels van deze soorten, zodat deze in het veld herkend worden. Wanneer grond van buiten het gebied wordt aangevoerd dan dient ook gegarandeerd te kunnen worden dat deze vrij is van ADK.

Risicosoorten – Dieren

Bij een bouwplaats kan altijd overlast ontstaan door o.a. ratten, stadsduiven en meeuwen wanneer er etensresten en rommel achterblijven. Dit kan worden voorkomen door bij uitvoering van de werkzaamheden te zorgen dat de bouwlocatie schoon en opgeruimd is.

In en rondom het plangebied zijn op maps.amsterdam.nl geen meldingen gedaan van de eikenprocessierups.

7 Toetsing aan wet- en regelgeving

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten van de werkzaamheden op de soorten die aanwezig zijn of verwacht worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vogels met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, reptielen en ongewervelde diersoorten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen niet aan de orde en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

7.1 Soortenbescherming

7.1.1 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn in de Wet natuurbescherming onder de Habitatrichtlijn beschermd, waardoor het verboden is vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen te vernietigen.

Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied bevat geen foerageergebied en vliegroutes van essentieel belang voor aanwezige vleermuizen. De geplande werkzaamheden doen geen afbreuk aan mogelijke essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden. De sloop leidt niet tot een overtreding van verbodsbepalingen in het kader van de essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

Vernietiging van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen door de voorgenomen sloopwerkzaamheden binnen het plangebied zijn uit te sluiten omdat deze ontbreken. Wel is geconstateerd dat de open stootvoegen in aangrenzende bebouwing mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Indien deze verblijfplaatsen (permanent) worden beïnvloed door de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden zijn mogelijk overtredingen van de Wet Natuurbescherming van toepassing en dient nader onderzoek te worden gedaan naar het gebruik van de potentiële verblijfplaatsen.

7.1.2 Vogels

Overige broedvogels

Nestplaatsen van algemene broedvogels zijn niet aangetroffen op het dak of rondom het kantorencomplex. Wel kunnen broedgevallen van dakbroeders als scholekster en zilverbreeuw verwacht worden op het dak tijdens het broedseizoen.

Mochten de sloopwerkzaamheden alsnog leiden tot vernieling van bewoonde vogelnesten of het verstoren met als gevolg het verlaten van het nest, dan is er sprake van overtreding van Artikel 3.1 lid 2 Wnb. In hoofdstuk 8.2 beschrijven wij de mogelijkheden om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Er is geen overtreding van de verbodsbepalingen als de in het projectgebied verwachte foeragerende en rustende vogels (tenzij in relatie tot een nestplaats) uit eigen beweging het projectgebied verlaten bij aanvang bij de werkzaamheden. Deze verstoring is namelijk niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van deze vogelsoorten.

7.2 Algemene zorgplicht

Voor alle levende flora en fauna geldt de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat uitvoerder de werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

8 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn de conclusie en het advies opgenomen. Er is aangegeven of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, er voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen, of dat aanvullend onderzoek en/of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien een ontheffing noodzakelijk is, is dit aangegeven.

8.1 Gebiedsbescherming

Door de voorgenen ontwikkeling binnen het plangebied treden geen negatieve effecten op met betrekking tot de gebiedsbescherming in het kader van het provinciaal en regionaal natuurbeleid van Gemeente Amsterdam.

Wel is er mogelijk sprake van een overtreding van de Wet Natuurbescherming door de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof tijdens de sloop-, bouw- en/of gebruiksfase. De effecten als gevolg van de stikstofuitstoot dienen inzichtelijk gemaakt te worden door middel van een Aerius berekening. Als uit de berekening blijkt dat de stikstofdepositie door projecten en activiteiten niet toeneemt binnen het betreffende (Natura 2000) gebied, dan zijn er geen verdere vervolgstappen nodig. Indien wel extra stikstofdepositie optreedt, dan dient een aanvullende toetsing uitgevoerd te worden.

8.2 Soortenbescherming

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, broedvogels met jaarrond beschermde nesten, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelde diersoorten. Er is geen aanleiding tot het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om het voorkomen van bovengenoemde soorten en soortgroepen en/of hun verblijfplaatsen nader vast te stellen.

Voor algemene broedvogels en vleermuizen kan niet zondermeer worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden en moeten aanvullende maatregelen worden genomen. Met in achtneming van de Gedragscode Stadswerk soortbescherming gemeenten (2020) en de hieronder opgenomen maatregelen kunnen de werkzaamheden in overeenstemming met de Wet natuurbescherming plaatsvinden.

Vleermuizen

Bij voorkeur dient de sloop en nieuwbouw te worden uitgevoerd buiten de actieve periode van vleermuizen (april-oktober). Indien wel tijdens deze periode wordt gesloopt en/of wordt gebouwd dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de mogelijke effecten op potentiële verblijfplaatsen naast het pand. Ook dienen de stootvoegen in het aangrenzende pand bereikbaar te blijven voor vleermuizen, die hier mogelijk verblijven.

Broedvogels

Nestcontrole

Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden tijdens het reguliere broedseizoen (maart tot en met september) moet een aanvullende controle worden uitgevoerd. Hiermee wordt onderzocht of zich bewoonde nesten in het werkgebied (voornamelijk op het dak) bevinden. Dit onderzoek moet maximaal drie dagen voor de daadwerkelijke werkzaamheden uitgevoerd worden. Worden bewoonde nesten aangetroffen, dan moet de betreffende nestlocatie worden gemarkeerd en ontzien zolang het nest bewoond is. Dat betekent dat duidelijk moet zijn dat binnen een door een ecooloog te bepalen beschermde zone rondom het nest pas gewerkt mag worden als het nest niet meer bewoond is.

Broedvrij houden

Een alternatieve of aanvullende maatregel is om het projectgebied vrij te houden van broedende vogels. Dit houdt in dat door specifieke acties voorkomen wordt dat broedvogels zich in het projectgebied vestigen. Wij adviseren hiervoor een deskundige in te schakelen. Het broedvrij houden van het projectgebied is alleen toegestaan als:

- er geen jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn;
- het slechts gaat om soorten met een gunstige staat van instandhouding;
- de maatregelen starten buiten de broedperiode (zie hierboven).

Naast beschermde soorten dient ook rekening gehouden te worden met algemeen voorkomende fauna. Voor deze soorten is de Zorgplicht van toepassing,

8.2.1 Wettelijke verplichtingen

Tabel 8.1 Overzichtstabel met verschillende conclusies en mitigerende maatregelen per soortgroep.

Soortgroep	Ingrep verstorend	Vervolgonderzoek noodzakelijk	Ontheffing nodig	Voorzorgsmaatregelen en mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	• Werkzaamheden bij voorkeur uitvoeren buiten de actieve periode (april – oktober). • Indien tijdens de actieve periode wordt gewerkt dienen de effecten op potentiële verblijfplaatsen naast het pand nader te worden onderzocht. • Verblijfplaatsen in aangrenzende pand mogen niet worden beïnvloed door nieuwbouw
Vogels	Mogelijk	Nee	Nee	• Werkzaamheden in principe uitvoeren buiten het broedseizoen. • Binnen het broedseizoen: Het broedvrij houden van het werkgebied en/of uitvoeren van nestcontrole voorafgaand aan de voorgenomen werkzaamheden (zie § 8.2)
Algemeen vrijgestelde soorten (Egel, bruine kikker etc.)	Mogelijk	Nee	Nee	Voldoen aan de zorgplicht: • Bij start van werkzaamheden voorzichtig en in één richting werken • Bij het aantreffen van een exemplaar deze de gelegenheid te geven om te vluchten.

9 Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center. P. 236-264.
- Creemers, R., Delft van, J. (2009). Atlas de amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. RAVON. P. 87-279.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht 2011.
- Duurzaam Amsterdam, Agenda voor duurzame energie, schone lucht, een circulaire economie en een klimaatbestendige stad. Vastgesteld door de Gemeenteraad van Amsterdam op 11 maart 2015.
- Gemeente Amsterdam (2012). Ecologische visie, ecologie, biodiversiteit en groene verbindingen in Amsterdam, versie 20 april 2012.
- Gemeente Amsterdam (2015). Agenda Groen 2015-2018 Investeren in de Tuin van de Amsterdammer Concept, vrijgegeven door B&W op 9 april 2015.
- Gemeente Amsterdam (2018). Natuur inclusief bouwen en ontwerpen, in twintig ideeën.
- Gemeente Amsterdam (2022). Amsterdamse gedragscode flora & fauna - Aanvullende voorwaarden op de Gedragscode soortbescherming voor gemeenten. Definitief, Versie 1, 6 april 2022.
- NDFF. (2022). <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>. Geraadpleegd op 16-03-2023.
- NDFF Verspreidingsatlas <https://www.verspreidingsatlas.nl> Geraadpleegd op 16-03-2023.
- Stadswerk (2021). Gedragscodesoortbescherming gemeenten, 2021. Gedragscode voor het zorgvuldig handelen bij 'ruimtelijke ontwikkeling' en 'bestendig beheer en onderhoud'.
- <https://maps.amsterdam.nl/> (bomen, vleermuizen, muurplanten, broedvogels, groenstructuren, exoten).
- Gemeente Amsterdam (2021). Beleid Muurflora (in wording). Definitief, 22 april 2021

Bijlage I: Impressie plangebied

